

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Historia Polski - zajęcia tematyczne II, PG_00073633						
Kierunek studiów	Projektowanie gier historycznych						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2025 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu			2026/2027		
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie	Grupa zajęć			Grupa zajęć fakultatywnych		
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji			na uczelni		
Rok studiów	2	Język wykładowy			polski		
Semestr studiów	4	Liczba punktów ECTS			2.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia			zaliczenie		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Historyczny -> Instytut Historii						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot						
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	0.0	30.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		2.0		30.0	62
Cel przedmiotu	Zapoznanie studentów z realiami życia codziennego mieszkańców ziem polskich od średniowiecza do końca XVIII wieku (okres przedindustrialny). Zrozumienie społecznych, gospodarczych i kulturowych uwarunkowań wpływających na codzienne funkcjonowanie różnych warstw społecznych. Wykształcenie umiejętności analizy źródeł historycznych dotyczących życia codziennego, ze szczególnym uwzględnieniem źródeł narracyjnych, ikonograficznych i archeologicznych. Kształtowanie krytycznego podejścia do mitów i uproszczeń związanych z wyobrażeniami o dawnym życiu codziennym.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[PGHL3_W02] Ma zaawansowaną, uporządkowaną chronologicznie i tematycznie, wiedzę o historii dawnych i współczesnych ziem polskich	Posiada zaawansowaną, uporządkowaną chronologicznie i tematycznie wiedzę o historii społecznej i kultury codziennej dawnych ziem polskich od średniowiecza do końca XVIII wieku. Zna główne zjawiska, procesy i przemiany dotyczące życia codziennego różnych warstw społecznych w kontekście historycznym, regionalnym i cywilizacyjnym.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/dyskusja [SW2] prezentacja/projekt/referat/raport
	[PGHL3_U01] Potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę, formułować oraz rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu historii, w tym dokonywać właściwego doboru źródeł informacji oraz oceniać te informacje, przeprowadzać ich krytyczną analizę i dokonywać syntezy	Potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę do formułowania i rozwiązywania złożonych oraz nietypowych problemów badawczych z zakresu historii społecznej i kultury materialnej. W szczególności umie dokonać właściwego doboru źródeł historycznych dotyczących codzienności różnych grup społecznych, przeprowadzić ich krytyczną analizę, ocenić wartość informacyjną oraz dokonać syntezy pozyskanych danych z uwzględnieniem kontekstu epoki.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/dyskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/raport [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[PGHL3_W07] Posiada zaawansowaną wiedzę pozwalającą na analizę i interpretację źródeł historycznych oraz rozumie ich użyteczność przy tworzeniu gier historycznych	Posiada zaawansowaną wiedzę na temat realiów życia codziennego różnych grup społecznych od średniowiecza do końca XVIII wieku, potrafi analizować i interpretować zróżnicowane źródła historyczne (pisane, ikonograficzne, materialne) oraz rozumie ich użyteczność przy projektowaniu i tworzeniu gier historycznych, w tym budowaniu realistycznych światów przedstawionych, postaci i mechanik osadzonych w realiach epoki przedindustrialnej.	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/dyskusja [SW2] prezentacja/projekt/referat/raport [SW3] opracowanie tekstowe/praca pisemna
	[PGHL3_K01] Krytycznie ocenia posiadaną wiedzę, wykazuje gotowość do jej stałego poszerzania oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	Krytycznie ocenia posiadaną wiedzę na temat życia codziennego w okresie przedprzemysłowym na ziemiach polskich, wykazuje gotowość do jej poszerzania poprzez analizę zróżnicowanych źródeł historycznych oraz konsultację z literaturą specjalistyczną i opiniami ekspertów w przypadku trudności z interpretacją zjawisk społeczno-kulturowych.	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/dyskusja [SK2] prezentacja/projekt/referat/raport [SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny

Treści przedmiotu

1. Wprowadzenie do tematyki życia codziennego

- Metodologia badań nad codziennością w historii.
- Źródła do badań życia codziennego: narracyjne, ikonograficzne, materialne, prawnicze, archeologiczne.
- Specyfika epoki przedprzemysłowej (średniowiecze XVIII wiek).

2. Życie codzienne w czasie wojny

- Codzienność w czasie konfliktów zbrojnych.
- Ruchy wojsk, rekwizycje, zniszczenia.
- Funkcjonowanie społeczności wiejskich i miejskich w warunkach zagrożenia.

3. Ile kosztował chleb? Zarobki i ceny w dawnej Polsce

- Struktura wydatków i dochodów różnych grup społecznych.
- Pieniądz i gospodarka naturalna.
- Ceny podstawowych produktów i relacje cen do płac.

4. Ubiory i wnętrza domów Polaków

- Ubiór jako wyznacznik statusu społecznego.
- Stylizacje szlachty, mieszczan, chłopów.
- Wyposażenie domów i zróżnicowanie przestrzeni mieszkalnej.

5. Edukacja w życiu młodego człowieka

- Wychowanie w rodzinach chłopskich, mieszczańskich i szlacheckich.
- Szkoły parafialne, miejskie, jezuickie i akademickie.
- Edukacja dziewcząt i chłopców różnice i ograniczenia.

6. Horyzonty intelektualne i mentalność mieszkańców

- Obieg informacji, rola Kościoła, kaznodziejstwa, druku.
- Wierzenia ludowe i religijność codzienna.
- Mentalność tradycyjna: czas, przestrzeń, autorytet.

7. Służba domowa i jej miejsce w strukturze społecznej

- Kto był służbą wiek, pochodzenie, zadania.
 - Relacje służba pracodawca.
 - Warunki życia i perspektywy awansu.
8. Uroczystości publiczne i prywatne
- Święta religijne i państwowe.
 - Wesele, chrzest, pogrzeb ceremonie rodzinne.
 - Widowiska, pochody, procesje codzienność uroczysta.
9. Używki w dawnej Polsce
- Alkohol, tytoń, kawa, herbata droga do codzienności.
 - Kultura picia i konteksty społeczne.
 - Postrzeganie używek moralność, zakazy, praktyki.
10. Jedzenie i picie w epoce przedprzemysłowej
- Dieta codzienna w zależności od stanu i regionu.
 - Sezonowość, posty, głód.
 - Praktyki kulinarne i rytuały związane z jedzeniem.
11. Rozrywki i codzienna rekreacja
- Gry, zabawy, opowieści, karczmy.
 - Czas wolny w miastach i na wsi.
 - Muzyka, taniec, teatr ludowy i dworski.
12. Nauka i życie intelektualnych elit
- Rola uniwersytetów i akademii.
 - Duchowieństwo, nauczyciele, urzędnicy jako nośnicy kultury.
 - Kontakty intelektualne z zagranicą.
13. Podróże i mobilność społeczna
- Drogi, środki transportu, przepisy i niebezpieczeństwa.

	• Motywacje podróży: religijne, ekonomiczne, edukacyjne. • Mobilność kobiet i mężczyzn. 14. Zdrowie i choroba w życiu codziennym • Pojmowanie zdrowia, przyczyny chorób, medycyna ludowa i akademicka. • Leczenie, opieka, epidemie. • Cmentarze, szpitale, domowa troska o zdrowie.									
Wymagania wstępne i dodatkowe	Znajomość podstaw chronologii i najważniejszych procesów historycznych na ziemiach polskich od średniowiecza do końca XVIII wieku (wynikająca z wcześniejszych kursów z historii Polski i/lub powszechnej). Umiejętność analizy podstawowych źródeł historycznych oraz posługiwania się pojęciami z zakresu historii społecznej, kultury materialnej i antropologii historycznej. Podstawowa orientacja w strukturze społecznej dawnego społeczeństwa (chłopi, mieszczaństwo, szlachta, duchowieństwo) oraz znajomość ich funkcji i ról w życiu codziennym. Umiejętność czytania i interpretowania tekstów naukowych oraz źródeł narracyjnych (np. pamiętników, inwentarzy, dokumentów sądowych) na poziomie akademickim.									
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	<table><tr><td>Sposób oceniania (składowe)</td><td>Próg zaliczeniowy</td><td>Składowa ocena końcowej</td></tr><tr><td>kolokwium</td><td>51.0%</td><td>80.0%</td></tr><tr><td>aktywność</td><td>0.0%</td><td>20.0%</td></tr></table>	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa ocena końcowej	kolokwium	51.0%	80.0%	aktywność	0.0%	20.0%
Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa ocena końcowej								
kolokwium	51.0%	80.0%								
aktywność	0.0%	20.0%								

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	
		Baranowski Bohdan, <i>Życie codzienne wsi między Wartą a Pilicą w XIX wieku</i>, Warszawa 1969. Baranowski Bohdan, <i>Życie codzienne małego miasteczka w XVII i XVIII wieku</i>, Warszawa 1975. Bogucka Maria, <i>Życie codzienne w Gdańsku wiek XIXVII</i>, Warszawa 1967. Czapliński Władysław, Długosz Józef, <i>Życie codzienne magnaterii polskiej w XVII wieku</i>, Warszawa 1976. Grążawski Kazimierz, <i>Życie codzienne miast zakonu krzyżackiego w Prusach</i>, Olsztyn 2024. Fabiani Bożena, <i>Życie codzienne na Zamku Królewskim w epoce Wazów</i>, Warszawa 1996. Kizik Edmund, <i>Życie codzienne w Gimnazjum</i>, [w:] <i>Gdańskie gimnazjum akademickie</i>, t. 1: Szkice z dziejów, red. E. Kotarski, Gdańsk 2008, s. 247274. Kuras Katarzyna, <i>Życie codzienne na dworze Wettynów</i>, Warszawa 2024. Łoziński Władysław, <i>Życie polskie w dawnych wiekach</i>, Warszawa 2023. Małecki Marcin, <i>Życie codzienne wojska Rzeczypospolitej Obojga Narodów podczas kampanii moskiewskich w latach 15791582</i>, "Studia Elbląskie", t. 18, 2017, s. 179205. Mączak Antoni, <i>Życie codzienne w podróżach po Europie w XVI i XVII wieku</i>, Warszawa 1978. Srogosz Tadeusz, <i>Życie codzienne żołnierzy armii koronnej i litewskiej w XVII wieku</i>, Oświęcim 2018. Szarszewski Adam, <i>Życie codzienne w szpitalu św. Jakuba w Gdańsku w XIXVIII w.</i>, [w:] <i>Szpital i kościół św. Jakuba. 600 lat fundacji gildii szyprów w Gdańsku</i>, red. A. Sroka, Toruń 2009, s. 200240. Targowski Michał, <i>Życie codzienne szlachty na pograniczu Prus Królewskich i Korony w XIXVIII wieku</i>, [w:] <i>Życie codzienne w regionie kujawsko-pomorskim</i>, red. W. Rozynkowski i M. Strzeleckiej, Toruń 2011, s. 7192. Zieliński Marek, <i>Z życia codziennego miast chełmińskich i kujawskich w XIXVIII wieku</i>, [w:] <i>Życie codzienne w regionie kujawsko-pomorskim</i>, red. W. Rozynkowski i M. Strzeleckiej, Toruń 2011, s. 4770.

	Uzupełniająca lista lektur	Beck F., <i>Vom Volksleben auf der Danziger Nehrung. Nach archivalischen Quellen von 1594-1814</i>, Marburg 1962. Violét A.F., <i>Neringia oder Geschichte der Danziger Nehrung</i>, Danzig 1864. Wiślicz T., <i>Upodobanie. Małżeństwo i związki nieformalne na wsi polskiej XVII-XVIII wieku</i>, Wrocław 2012. Wyżga Mateusz, <i>Chłopstwo. Historia bez krawata</i>, Kraków 2022.
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	Omów różnice w sposobie odżywiania się poszczególnych stanów społecznych w dawnej Polsce. Przedstaw rolę służby domowej w funkcjonowaniu gospodarstw miejskich i szlacheckich. Przedstaw, jak wyglądało życie codzienne żołnierzy wojsk koronnych w epoce przedprzemysłowej, ze szczególnym uwzględnieniem warunków bytowych, organizacji służby oraz relacji z ludnością cywilną. Omów znaczenie uroczystości (publicznych i prywatnych) w życiu społecznym.	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.